

QURILISH MATERIALLARINI TADQIQ QILISHDA IQTISODIY USULLARI

Asqarov X A

AIQI "Qurilish muhandisligi" kafedrası o'qituvchisi

Kamilova O.Z

*AIQI "Qurilish muhandisligi" kafedrası o'qituvchisi
Ominaxon555@gmail.com*

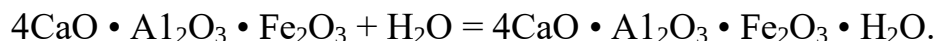
Annotatsiya

Ushbu maqolada qorishmalar tarkibidagi mayda zarrachalar haqida yoritilgan. Mahalliy chiqindisi asosidagi lego g'ishtning issiqlik o'tkazuvchanlik koeffitsientlari bayon etilgan

Kalit so'zlar:

To'ldiruvchi, oksid, portlandsement, marmar granit.

Qorishma tarkibidagi mayda to'ldiruvchilar miqdori oshgan sari lego g'ishtning zichligi oshadi, olib borilgan eksperimental tadqiqotlar natijasiga ko'ra sanoat chiqindilari tarkibida CaO , MgO , SiO_2 , MnO , Al_2O_3 , P_2O_5 , va $\text{FeO} + \text{Fe}_2\text{O}_3$ oksidlari mavjudligi aniqlandi. Ushbu xom ashyo tarkibidagi oksidlar qotish jarayoniga va normal sharoitda biriktiruvchi xususiyatlarining namoyon bo'lishiga ta'sir qiladi. Oksidlarning faollik koeffitsienti materialning sifatini bog'lovchi moddalar ishlab chiqarish uchun xom-ashyo sifatida foydalanishga yaroqliligi haqida aniq baho berishga imkon beradi.

Xom-ashyo turiga, atrof-muhit ta'siriga, haroratga, bog'lovchi moddalarning qotish vaqti va qotish sharoitlariga qarab, g'ovakbetonning tarkibi, tuzilishi va bog'lash xususiyatlaridan farq qiluvchi turli xil neoplazmalar paydo bo'lishi mumkin.

Asosiy

Lego tarkibida mavjud bo'lgan sanoat chiqindilari qo'llanilgan kvarts qumining mayda zarralari sementning strukturasi shakllantirish jarayonlarida faol ishtirok etib, hosil bo'lgan g'ishtlarning mustahkamligini oshirishga yordam beradi.

Portlandsement zarralari suv bilan aralashtirilganda, karbonat kalsiy bilan plomba moddalarning mayda donalari birgalikda yaxlit bo'lgan zarralar hosil qiladi. Bu ta'sir natijasida kontakt zonalarida mustahkam bo'g'inlar paydo bo'lishiga olib keladi.

Portlandsementning qotish jarayoni aluminatlar va kalsiy alyuminatlar hamda ferritlarni gidratsiyalanishining juda murakkab fizik-kimyoviy jarayonidir. Sement suv

bilan aralashtirilganda, eriydigan asosiy minerallar quyidagi tenglamalar bo'yicha gidratlanadi:

Muxokama

Issiqlik o'tkazuvchanlik koeffitsientlari lego g'ishtlarining tanlangan konstruksiyalaridan 75×125×250 mm mm o'lchamdagi namunalar tayyorlandi. Issiqlik o'tkazuvchanligi "Qurilish issiqlik texnikasi" me'yoriy qoidalari asosida nazariy hisob-kitoblar bo'yicha aniqlandi.

Mahalliy chiqindisi asosidagi lego g'ishtning issiqlik o'tkazuvchanlik koeffitsienti natijalari 1-jadvalda keltirilgan.

Issiqlik o'tkazuvchanlik koeffitsienti

1-jadval

Lego g'isht tarkibi	Zichligi, kg/m³	λ, BТ/М*⁰С 1 namuna	λ, BТ/М*⁰С 2 namuna	λ, BТ/М*⁰С 3 namuna
Ishlab chiqarish tashkiloti tarkibi bo'yicha tayyorlangan lego g'isht	667	0,1415	0,1395	0,144
	656	0,143	0,143	0,1415
	662	0,145	0,144	0,1435
Mahalliy chiqindi kalsiy silikat asosidagi lego g'isht	652	0,139	0,138	0,142
	658	0,141	0,139	0,141
	660	0,1425	0,142	0,145
Temir eritish shlaki asosidagi silikat g'isht	650	0,14	0,143	0,142
	648	0,142	0,145	0,144
	646	0,1435	0,146	0,145
Sanoat chiqindi kvars qumi va shlaki asosidagi lego g'isht	662	0,141	0,145	0,143
	664	0,143	0,141	0,142
	663	0,1445	0,146	0,147

Xulosa

Birinchisida (chiqindi granit marmar qumi), ikkinchisida (temir eritish shlaki) va uchinchisida (chiqindi kvars qumi va shlaki) sanoat chiqindilari bilan D600 markali zichlik ko'rsatkichlari 650-664 kg/m³ bo'lgan lego g'isht olindi. Ushbu natijalarga asosan mustaxkamlik evaziga iqtisodiy samaradorlik 50% tejashga erishildi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Asqarov, X. A., Asqarova, M. B. Q., & Axmadaliyev, USO (2021). Bino va inshootlarni qurishda g'ishtlarning tahlili. *Ilmiy taraqqiyot*, 1 (6), 1112-1116.

2. Asqarov, X. A., Egamberdiyeva, S. A., Maxmudov, S. M. (2022 yil, noyabr). "LEGO" G'ISHT ISHLAB CHIQUARISH TEXNOLOGIYASI. 21-asrda innovatsion ta'limning o'rni va ahamiyatiga bag'ishlangan xalqaro konferensiyada (1-jild, №7, 102-106-betlar).

3. Asqarov, X. va Mamajonov, M. (2023). Inshoot va binolarga zilzila ta'siri yuklar tahlili. *Oltin miya* , 1 (6), 12-14.

4. Askarov, X. (2023). SILIKAT MATERIALLARDAN TAYORLANGAN G 'ISHTLARDAN BINO INSHOOTLARINI QURISH TAHLILI. *GOLDEN BRAIN*, 1(8), 162-164.

5. Askarov, X., & Qodirova, G. (2023). ALABASTR VA GIPS QURILISHDA QO 'LLASH XUSUSIYATLARI TAHLILI. *GOLDEN BRAIN*, 1(5), 55-58.

6. Mirzayev, B. O., & Askarov, X. (2023). METHODS FOR CALCULATING BRICK CONSUMPTION WHEN BUILDING WALLS FROM SILICATE AND CERAMIC BRICKS. *Ethiopian International Journal of Multidisciplinary Research*, 10(08), 1-14.

7. Asqarov, X., & Zokirjonov, A. (2023). MAHALLIY CHIQINDI TOSHLARDAN LEGO G'ISHT ISHLAB CHIQUARISH TEXNOLOGIYASINI. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI* , 3 (10), 40-43..

8. Raximov, R. A., Asqarov, X., & Zokirjonov, A. (2023). MAHALLIY CHIQINDI TOSHLARDAN PRESS USULIDA KONSTRUKTIV MUSTAXKAMLIKKA EGA BO'LGAN G'ISHT ISHLAB CHIQUARISH TEXNOLOGIYASI. *ARXITEKTURA, MUHANDISLIK VA ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR JURNALI* , 2 (9), 11-15.

9. Asqarov, X. A., Egamberdiyeva, S. A., Maxmudov, S. M. (2022 yil, noyabr). "LEGO" G 'ISHT ISHLAB CHIQUARISH TEXNOLOGIYASI. *21-asrda innovatsion ta'limning o'rni va ahamiyatiga bag'ishlangan xalqaro konferensiyada* (1-jild, №7, 102-106-betlar).

10. Asqarov, X. va Qodirova, G. (2023). ALABASTR VA GIPS QURILISHDA QO 'LLASH XUSUSIYATLARI TAHLILI. *OLTIN MIYA* , 1 (5), 55-58.

11. Askarov, X. A., & Maxmudov, S. M. (2022, November). QURILISH SANOATIDA KERAMZIT BETON TO 'SQICHLAR TAYYORLASH INNOVATSION TEXNOLOGIYASI. In *INTERNATIONAL CONFERENCES* (Vol. 1, No. 10, pp. 99-102).

12. X, F., Sh, R., Tashtanova, M., Yalgashev, O., & Adkhamova, G. (2019). Fosfogipsning qurilish xususiyatlari, to'g'onlarni o'rab turgan loy qoldiqlari uchun material sifatida. *Fan, muhandislik va texnologiya sohasida ilg'or tadqiqotlar xalqaro jurnali* , 6 (7), 10270-10277.

13. Tojiboyev, B. T., & qizi Askarova, M. B. (2023). ARCHITECTURE AND LANDSCAPE OF FERGANA CITY. *GOLDEN BRAIN*, 1(13), 403-408.

14. Tojimatovich, K. I., Abdukahorovich, A. H., & Behruz, K. (2024). VINEGAR ACID REGENERATION MAKING COLUMN APPARATUS PLATES MODERNIZATION. *American Journal of Technology and Applied Sciences*, 21, 53-55.

15. Abduqaxorovich, A. X., Tojimatovich, K. I., & Islomiddin, I. (2024). CONSTRUCTIVE ANALYSIS OF PLATE COLUMNS. *American Journal of Technology and Applied Sciences*, 21, 49-52.